

SVEČANA AKADEMIJA U POVODU 80. ROĐENDANA PROF. EMER. NEDJELJKA FRANČULE

Nedjeljko Frančula rođen je u Zagrebu 20. lipnja 1937. Diplomirao je 1962. na Geodetskom odjelu Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Doktorirao je 1971. u Bonnu (*Landwirtschaftliche Fakultät*) tezom *Die vorteilhaftesten Abbildungen in der Atlaskartographie*. U znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora kao trajno zvanje za područje tehničkih znanosti – polje geodezija na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu izabran je u veljači 1996., a u počasno zvane profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu 2007. godine.

Slika 1. Prof. emer. dr. sc. Nedjeljko Frančula.

Do danas je objavio više od 580 radova. Uz to sa suradnicima je izveo 38 stručno-praktičnih radova, napisao 10 studija i elaborata te sastavio 25 računalnih programskih paketa.

Objavljeni znanstveni radovi prof. Frančule mogu se svrstati u ove skupine:

- oblikovanje matematičke osnove karata sitnih mjerila
- Gauss-Krügerova i druge geodetske projekcije
- digitalna kartografija (kartografska generalizacija, kartometrija)
- budućnost geodezije i kartografije.

Prof. Frančula jedan je od pionira uvođenja *digitalnih metoda u geodeziji i kartografiji* u bivšoj Jugoslaviji, a na području kartografskih projekcija i u svijetu. Primjena digitalnih metoda u kartometriji znatno je unaprijedila kartometrijske radove. U više radova prof.

Frančula je sa svojim suradnicima prvi (1992) odredio površinu hrvatskog obalnog mora i mora između državne granice i granice epikontinentalnog pojasa. Tim je radovima dokazano da se površine teritorijalnih jedinica mogu odrediti s visokom točnošću iz digitaliziranih koordinata granica tih jedinica ne samo s topografskih karata krupnih mjerila nego i s karte mjerila 1:1 000 000. Ti su radovi poslužili kao uzor svim kasnijim istraživačima koji su se u Hrvatskoj bavili tom problematikom.

Prof. Frančula posljednjih se godina intenzivno bavi *budućnošću geodezije i kartografije*. U nekoliko radova i javnih predavanja pokazao je da se promjene koje su se dogodile u geodeziji i kartografiji u posljednjih desetljeća, mogu bez pretjerivanja nazvati revolucionarnima. Vezane su uz razvoj elektroničke, satelitske i računalne tehnologije. Promjene su tako važne i velike da izazivaju i promjene naziva geodetskih udruga, časopisa, ali i geodetskih učilišta pa i cijele struke. Stoga se zalagao da se u reformi nastavnog plana i programa uz geodetsko usmjerenje uvede i geoinformatičko.

Prema ugovorima s Ministarstvom znanosti i tehnologije Republike Hrvatske bio je voditelj znanstvenog zadatka *Kartografska istraživanja prostora 1987–91*, znanstvenih projekata *Kartografija i geoinformacijski sustavi 1991–96*, *Hrvatska kartografija – znanstvene osnove 1997–2001*. Prema ugovorima s Državnom geodetskom upravom bio je voditelj znanstveno-stručnih projekata *Hrvatski kartografi 1996–2002* i *Geodetski rječnik 1996–2003*. S profesorima Borčićem, Kreizigerom i Lovrićem sastavio je prvi *Višejezični kartografski rječnik* s definicijama i objašnjenjima na hrvatskom jeziku.

Suradivao je sa znanstvenicima na Sveučilištima u Bonnu, Dresdenu, Budimpešti i Beču. Pozvana predavanja održao je na Tehničkim sveučilištima u Dresdenu (1972) i Beču (1993). Također prema pozivu napisao je priloge u knjigama posvećenim 60. godišnjicama prof. Heupla iz Bonna (1985), prof. Kelnhofera iz Beča (2000) i 65. godišnjice prof. Klinghammera iz Budimpešte (2006).

Prof. Frančula je 40 godina uzorno organizirao i izvodio nastavu na svim stupnjevima iz većine kartografskih disciplina, pa je i od drugih nastavnika i studenata visoko ocjenjivan. Osim u Zagrebu predavao je na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju i na Fakultetu za arhitekturu, građevinarstvo i geodeziju u Ljubljani 1974–76. Bio je mentor u izradi 67 diplomskih radova, osam magistarskih radova i četiri doktorske disertacije. Posebno su važna njegova skripta iz Kartografskih projekcija, Digitalne kartografije i Kartografske generalizacije.

Od diplomiranja 1962. redovito sudjeluje u radu Zavoda za kartografiju na rješavanju stručno-praktičnih zadataka. Tijekom godina prošao je praktični rad od terenskih operacija do izrade karata. Bio je predstojnik Zavoda za kartografiju Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, vršitelj dužnosti pročelnika Zavoda za fotogrametriju, voditelj poslijediplomskog studija, prodekan za znanstveni i stručni rad te prodekan za nastavu.

Od 1976. do 1986. bio je zamjenik glavnog i odgovornog urednika časopisa *Geodetski list*, a od 1987. do 1995. glavni i odgovorni urednik tog časopisa. Član je emeritusa *Akademije tehničkih znanosti Hrvatske* u Odjelu za građevinarstvo i geodeziju i dobitnik Nagrade za životno djelo "Moć znanja". Član je Hrvatskoga geodetskog društva i dobitnik Nagrade za životno djelo "Zlatni globus". Počasni je član Hrvatskoga kartografskog društva. Član je Povjerenstva za kartografske projekcije Međunarodnoga kartografskog društva (ICA Commission on Map Projections). Njegova biografija uvrštena je u *Hrvatski biografski leksikon* i *Hrvatsku enciklopediju* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Iako je od jeseni 2006. u mirovini, prof. Frančula i dalje prati sve novosti iz područja geodezije i kartografije te neumorno piše i objavljuje. Nakon odlaska u mirovinu objavio je 5 poglavlja u knjigama, 10 znanstvenih radova i više od 200 prikaza u Geodetskom listu i časopisu Kartografija i geoinformacije.

Hrvatsko kartografsko društvo i Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu organizirali su 19. lipnja 2017. svečanu akademiju u povodu 80. rođendana prof. emer. Nedjeljka Frančule.

Nakon pozdravnih riječi dekana Geodetskog fakulteta prof. dr. sc. Damira Medaka održana su dva predavanja:

- M. Lapaine: *O kartografskim projekcijama i pomoćnim/posrednim plohama*
- D. Tutić i A. Kuveždić Divjak: *Karte svijeta i Winkelova trostruka projekcija*

Slika 2. Sudionici svečane akademije.

Nakon toga M. Lapaine je pročitao kratki životopis slavljenika, a prof. Frančula je zahvalio na organizaciji svečanosti i u nekoliko riječi istaknuo velike promjene koje su se dogodile u kartografiji tijekom posljednjih godina. Slijedilo je čestitanje svih nazočnih uz mali domjenak. Profesoru Frančuli želimo dobro zdravlje i dalje neumorno sudjelovanje u aktivnostima na polju kartografije, geodezije i geoinformacija.

Miljenko Lapaine

GNSS SEMINAR 2017 NA INSTITUTU ZA GEODEZIJU U BRNU

U organizaciji Instituta za geodeziju Građevinskog fakulteta Tehničkog sveučilišta u Brnu (Češka Republika), 2. veljače 2017. održano je jubilarno 20. izdanje seminara *Satelitske metode u geodeziji i katastru – GNSS seminar 2017*. Seminar je održan u velikoj predavaonici u zgradi Građevinskog fakulteta, a skupu je prisustvovalo oko 80 sudionika iz Češke, Slovačke, Poljske i Hrvatske.